

СТАНОВИЩЕ

От: проф., д-р Стефка Георгиева Чанкова – Петрова от ИБЕИ, БАН, член на НЖ, определено със заповед №10 от 14.01.2015 г на Директора на ИБЕИ

Относно: дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен “Доктор”

Автор: ас. Теодора Иванова Тодорова – редовен докторант към секция „Мутагенеза от околната среда и генетична оценка на риска”, Отдел ”Екосистемни изследвания, екологичен риск и консервационна биология”, ИБЕИ, БАН; научни ръководители проф. д-р Стефка Чанкова-Петрова и доц д-р Маргарита Пешева, БФ на СУ ”Св. Кл. Охридски”
Тема на дисертационния труд: „ДНК защитен потенциал на биологично активни природни съединения с растителен произход”

Данни за докторанта:

Теодора Тодорова е родена на 28.12.1986г в гр. Монтана. През 2005г. завършва Природо-математическа гимназия „Акад. Иван Ценов“ в гр. Враца.

В периода 2005 – 2009 е студентка в СУ „Св. Кл. Охридски“, където придобива Бакалавърска степен по „Молекулярна биология”.

През 2011 като студентка в магистърска програма „Молекулярна биология” в СУ „Св. Кл. Охридски” защитава дипломна работа на тема „Мутагенен ефект на ниските температури върху ядрената ДНК при еукариоти” под научното ръководство на доц., д-р Маргарита Пешева с научен консултант Радостина Стаменова и получава образователно-квалификационната степен „Молекулярен биолог – магистър по генетика”.

След успешно положени изпити, със Заповед № 330 от 23.12.2011г на Директора на ИБЕИ е зачислена като редовен докторант в ИГ „Мутагенеза от околната среда”, Секция „Мутагенеза от околната среда и генетична оценка на риска“, Отдел „Екосистемни изследвания, екологичен риск и консервационна биология” с научни ръководители проф. д-р Стефка Чанкова и доц., д-р Маргарита Пешева от БФ”Св. Кл. Охридски”.

Като студентка Теодора Тодорова участва активно в разработването на проект, финансиран от фонд „Научни изследвания” към СУ „Св. Климент Охридски” на тема “Mutagenic effect of low temperatures on nuclear DNA of eukaryotic cells”.

Като докторант в ИБЕИ работи по проект „Оценка на ДНК защитния потенциал на биологично активни природни съединения спрямо ДНК увреждащи фактори“, финансиран от Фонд „Научни изследвания”, Българо-Словашко сътрудничество. Този проект е в основата на разработваната от нея дисертация.

Пълният списък на публикациите на Теодора Тодорова включва 5 статии (IF=3.98), от които 4 по темата на дисертацията (IF = 2.03).

1. *Todorova, T., Miteva, D., Chankova, S. (2015) DNA damaging effect of zeocin and methyl methanesulfonate in Saccharomyces cerevisiae measured by CFGE, Comptes rendus de l'Académie bulgare des Sciences, 68(1), 71-78. (IF=0.198).*
2. *Todorova, T., Pesheva, M., Gregan, F., Chankova, S. (2014) Antioxidant, antimutagenic and anticarcinogenic effects of Papaver rhoeas L. extract on Saccharomyces cerevisiae, Journal of Medicinal Food, ahead of print. doi:10.1089/jmf.2014.0050. (IF=1.622)*

3. **Teodora Todorova**, Krum Bardarov, Daniela Miteva, Ventzislav Bardarov, Atanas Atanasov, Stephka Chankova, *Protective activity of different extracts of Clinopodium vulgare L.*, сборник „Семинар по екология – 2014“, кратко съобщение, приета за печат.
4. Stephka Chankova, **Teodora Todorova**, Petya Parvanova, Daniela Miteva, Zhana Mitrovska, Olga Angelova, Petronela Imreova, Pavel Mucaji. *Kaempferol and jatropham: are they protective or detrimental for Chlamydomonas reinhardtii?* *Comptes rendus de l'Académie bulgare des Sciences*, 2013, 66(8), pp. 1121- 1128 (IF=0.211).

Теодора Тодорова има 20 участия в конференции, от които 4 по темата на дисертацията, посочени по-долу:

1. **Todorova T.**, M. Pesheva, S. Chankova. 2012. *Antioxidant and anticarcinogenic effect of Papaver rhoeas L. extract on test- system Saccharomyces cerevisiae*. 4th Congress of Ecologists of the Republic of Macedonia. Октомври 2012 - доклад
2. **Todorova T.**, M. Pesheva, S. Chankova, *Antimutagenic effect of Papaver rhoeas L. extract on test- system Saccharomyces cerevisiae (Bulgaria)* - „Seminar of Ecology – 2013“, 25–26 April 2013 г., Sofia – доклад, публикуван като разширено резюме
3. **Todorova T.**, D. Miteva, V. Bardarov, K. Bardarov, A. Atanassov, S. Chankova (2014) *Protective activity of different extracts of Clinopodium vulgare L.*, Seminar of Ecology with international participation - 2014, 24-25 April 2014, Sofia, Bulgaria. – доклад, приет за печат като кратко съобщение
4. V. Bardarov, S. Konstantinov, K. Bardarov, **T. Todorova**, S. Chankova, M. Shishinjoва and A. Atanasov (2014) *Medical plants a case study on Clinopodium vulgare L.*, The 8th Meeting with International Participation TOGETHER IN CANCER CONTROL:IMMUNOLOGY, VIRUSES, NATURAL PRODUCTS, 24-25 October 2014, Pleven, Bulgaria. - доклад

Теодора Тодорова е един от малкото докторанти, изпълнили успешно и в срок работната си и образователна три годишна програма. По кредитната система на ЦО-БАН за оценяване подготовката на докторанти, тя има 470 кредита при задължителен минимум за защита 250 кредита. През 2012г по проект ДНТС/ Словакия/01/1Теодора Тодорова беше на краткосрочна специализация в Братислава, Словакия, Comenius University, Факултет по природни науки, катедра Генетика, където за кратък срок усвои три нови за нашата лаборатория метода – DPPH, DNA topology и comet assay.

Област на научни интереси:

По време на обучението си Теодора Тодорова се запозна задълбочено с научната литература в няколко области, кореспондиращи с темата на дисертационния труд: антимуtagenеза, като съвременна стратегия за защита на генома от увреждащото действие на присъстващи в околната среда ксенобиотици; използване на БАВ в антимуtagenезата; адаптивен отговор, като еволюционно развит не специфичен феномен за защита на генома, неговото общобиологично и строго дефинирано значение за човешкото здраве и ролята му за формирането на генетичния елит на популациите.

Като докторант в ИБЕИ, БАН Теодора Тодорова успешно надгради усвоеното като дипломант на доц., д-р Маргарита Пешева от БФ на СУ "Св. Климент Охридски".

Обща характеристика на дисертационния труд:

Съгласно *приетите от НС на ИБЕИ – БАН на 3 май 2011 г.*, Изисквания към дисертационните трудове за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, прилагани в ИБЕИ – БАН, *изменени и допълнени на заседание на НС на ИБЕИ-БАН на 20 март 2012 г.* дисертационният труд е представен като скрепени заедно публикации, които представят цялостно проведеното изследване. Има придружаващ текст, който съдържа заглавна страница, съдържание, цел и задачи на разработката. Главите “Материали и методи”, “Резултати” и “Обсъждане” са заместени от копия от публикациите по темата на дисертацията. Заключение, включва обобщено резюме на получените резултати с

декларация за оригиналност, а също и основни изводи. Приносите са отнесени към отделна глава II.

Докторантската разработка е подчинена на оригинално формулирана хипотеза, произтичаща от съвременното състояние на проблемите на антимуtagenезата и използването на БАВ.

Значимост на приносите:

Получените оригинални и потвърдителни приноси с фундаментален характер, както и оригинални приноси с приложен характер са важни в два аспекта: изясняване на механизмите на антимуtagenезата; изясняване ролята на експерименталния дизайн при определяне на крайната биологична активност с оглед бъдещи фармакологични изследвания.

Заключение:

Теодора Тодорова е един от най-успешните докторанти, които съм ръководила. Тя се изгради като високо квалифициран изследовател – прецизен експериментатор със задълбочена професионална информираност. Свободното владение на английски език и добрите компютърни умения са неин плюс, който тя прилага успешно. Изключително добрата теоретична осведоменост на Теодора Тодорова, широкият арсенал от експериментални методи, които тя използва, съвременното оборудване, с което разполага ИГ "Мутагенеза от околната среда", добрият микроклимат в колектива позволиха провежданите от нея изследвания да бъдат на съвременно Европейско ниво и добре приемани в списания с импакт фактор. Въпреки, че е в началото на творческия си път някои от публикуваните работи са вече обект на цитиране от други автори.

Всичко казано до тук ми дава основание да **препоръчам** на уважаемите членове на НЖ, избрано от НС на ИБЕИ, БАН да присъдят на Теодора Иванова Тодорова ОНС „ДОКТОР“, шифър 01.06.06/генетика/.

16.02.2015

София

Проф., д-р Стефка Чанкова

